

PINTÉR LAJOS

KÉZJEGY

PINTÉR LAJOS

Kézjegy

Pintér Lajos 1953-ban született Szegeden. 1971 és 1976 között a budapesti bölcsészkar magyar—népművelés szakán tanult, az egyetemi évek alatt az Eötvös-kollégium tagja volt. 1976 óta Kecskeméten él, a *Forrás* folyóirat irodalmi szerkesztője.

Első verseskötete, a *Fehéringes folyók*, 1975-ben jelent meg. Könyvének szerkesztője Kormos István volt, aki-nél kijárta a vers, a könyvszerkesztés iskoláját. A „Kormos-egyetemről” 1978-ban az *Új Írás*-ban közölt esszét. 1979-ben adta ki *Zsiványok arca* című gyerekverskönyvét és a Magyar Irodalom Gyöngyszemei sorozatban Radnóti Miklós válogatott verseit. Költészetének fejlődéséről-kiteljesedéséről tanúskodott a *Forrás* könyvek sorozatban 1981-ben megjelent kötete. Az *Európai diákdal*-t egyaránt nagy elismeréssel fogadták az olvasók és a kritikusok. 1983-ban József Attila-díjjal tüntették ki.

A Szépirodalmi Könyvkiadónál ezt követően 1984-ben jelent meg verseskönyve, a *Didergő ünnep*.

Új verseivel üzeni, a kötet címe utal erre, hogy világát egyéni módon formálja továbbra is. Mert a világon a költő rajta kell hagyja a kézjegyét!

PINTÉR LAJOS

KÉZJEGY

PINTÉR LAJOS

Kézjegy

SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST

© *Pintér Lajos, 1990*

POHARAK

*Széttört poharak,
összetört gitárok emlékére.*

„Ha egy kis gyerek poharakra néz,
halkan megcsendülnek.”

Ki ne pusztuljon tekintetünkből
a gyermek:
ha a poharakra nézünk,
szétrepednek.

19ötvenháromban
békekölcsön kötvény zizeg:
szalma jászlunkban.

19hatvannyolcban
érettségiző diák voltam.
Történelem órán
a fölszelt tortát:
egésznek láttuk
Európát.
Emlékezz barátom.

Éljen
a borok királya, éljen,
táncolunk, elterülünk a földön,
gurulunk, mint a tök,
mosolygunk, mint az alma,
éljünk, éljen.

19nyolcvanhárom.
Hajnal van.
Fiaim ébredését várom.
Kávét, teát főzök magamnak.

A divat: terror. Ki nem divatos:
féljen.
Rábődülnek a divatdiktátorok.
Rábődül az epezöld
divatdiktátor-torok.
Nem félek mégse. Főzzön vacsorát,
adjon enni,
legyen szeretőm — valakit arra kérek.

Főtt zeller, hagyma s gyökér:
gőzölgő húsleves.
Vesd le a szoknyád, kis inged dobd a
székre. Dobd le a földre!
Csaholnak most a rühes
kutyák. Most nagyon szeress.

19ötvenhárom, hatvannyolc és
nyolcvanhárom:
életünkön átutazunk
félálomban.

Ha egy kis gyerek poharakra néz,
halkan megcsendülnek.
Tekintetünkből ki ne pusztuljon
a gyermek:
ha a poharakra nézünk,
szétrepednek.

A VIRRADAT KERTJE

Állnak a virradatban
legszebb köztéri
szobraink: a fák.

A CSONGRÁDI TISZA-GÁTON

A csongrádi Tisza-parton nyáron,
meztelenül, három paráznák,
forró homokban hemperegtünk,
nagysodrú folyóban fürödtünk,
vidámak voltunk és szentek,
a csongrádi Tisza-parton nyáron.

Futottunk szánon, korcsolya élen,
hárman voltunk, három hóember,
megpördültünk és fölborultunk,
háton, hátsó felünkön csúsztuk,
vidámak voltunk és szentek,
a csongrádi Tisza-gáton télen.

ANATÓMIAÓRA

*Harcsa, csuka, kecsege,
van-e ingyen pecsenye?
(fiam első verse)*

Harcsa, csuka, kecsege,
fiú, nincs ingyen pecsenye.
Harcsa, csuka, kecsege:
kértem tőled egy verssort.
Csukát, kecsegét, harcsát vettem,
pikkellyel: halpénzzel fizettem érte.

EMLÉKEK MADÁR-RÖPTE

Madárröptű emlékek
elhagytak fészket, fészert,
vacogó tested árva tája
elhagyott repülőtér.

Emlékek vé-alakban,
ék-alakban elszálltak,
az Eötvös Kollégium fölött
cikáztak, fölszikráztak.

Szálltak a Körös fölött,
ahol a nyarad telt el,
bort ittál, vöröst, halat ettél:
csukát, kecsegét, harcsát.

A neved éles késsel
belevésted a fába,
ha egyszer, ember, arra lépdelsz,
állj meg, olvasd el: P. L.

BICIKLIZÓ KIRÁLYLÁNYOK

Nyarat ígérő blúzban,
kicsi szoknyában biciklizik az úton
egy lányka,
június látomása.

Nem is vitás:
a meséből magából
csapta el apja, a király.
Kamasz fiúk a tereken körül,
labdát kergetők,
nevetők.

Szárnyas szoknyában, nyári
blúzban ha jönnek a lányok:
lassul a labda a fűben,
szusszan kicsit.

Ahogy libben a szoknya,
ahogy táncol
a ráncon a fény,
téged is odaigéz.

Aki fiú, most labdáját felejt,
tágra nyílt, nagy szemekkel
a lányokon, karcsú
lángokon időz.

Pillanat csak a csönd,
csak pille szünet,

s jöhet újra a gól, a taccs, a henc,
a csontzene.

S pofon égzengése

— mikor a játék véget ért —
szétfoslott cipőkért, nadrágokért.

Alkonyi égről,

ég pereméről leskel a fecske,

csicsereg: szeplőid látja

s kinevet.

SZENT ANDRÁS-NAPRA

A decemberi fák: csontváz-erdő.
Fegyenc az ég: viseli csillagát.
Csengős szán fut a fatelepről,
s pattog a tűz, lobban a láng.
Dőlt torony e bálvány vaskályha,
szikráit szórja: vaddarazsát.
Fázik a macska is, közelebb búvik,
orrával fürkészi a meleget. Fázik az
öreg mamácska is,
zsámolya sámlí, fal felé fordul,
pilláit húnyja, eleget látott,
meg is szerette, meg is utálta a világot.

Disznóölő András szent utódai: böllérek
odakint danolnak, dobbantanak,
talpukról verik a havat.
Tálat, zománcos lábost kérnek.
Hírnökei a hóhérló télnek,
markukban nagykés: végítélet.
Ég a pálinka s forralt bor bennük,
kutyáiknak nyers koncot dobnak,
s a kutyák emberként acsarkodnak.

Gyerekeknek a disznó-körmét,
a disznó forró körmét lökték,
húzzák ujjukra, boldog gyereklét:
örök öröm e bűzös boxer.

Megvirrad, ködfalak mögött lapul a fagy,
ködfalak mögül leskel a fény.
Virradat, csillapul a pálinka bennünk,
húsrá, sült vérré fölébredtünk.

Decemberi fák: csontváz-erdő.
Fegyenc az ég: viseli csillagát.
Csengős szán fut a fatelepről,
s pattog a tűz, lobban a láng.
Dőlt torony a bálvány vaskályha,
szikráit szórja: vaddarazsát.
Fázik a macska is, közelebb bújik,
orrával fürkészi a meleget. Fázik az
öreg mamácska is,
zsámolya sámlit, fal felé fordul,
pilláit húnyja, eleget látott.
Meg is utálta, meg is szerette, amit látott.
S most elejti a világot: mint egy kosarat,
mint egy zsákot. Mint egy virágot.

Föl, emeld föl, helyette, emeld föl!

EMLÉK

Nem egzotikus hely, ahol élek, éltem,
útikönyveid szerint: nem egzotikus, oh.
Kibontott melleiket nem sétáltatják
le s föl a lányok, s kibontott
melleit: hegyeit nem mutatja a föld.
Mint a mókus, usgyi föl, tekinteted nem
nem szaladhat föl évszázados fákra.
Hasonlatok, jelképek nélküli
egyszerű élet. Nyitott tenyér.
Az én földem nyitott, mint a tenyér.
Hasonlatokkal sértegetlek.
Földem, gyerekkor, fölszalagozott májusok,
lovak és kibontott hajú lányok futása,
emlék, egyszerű élet: sértegetlek a verseimmel?

MONDOGATÁSRA VALÓ

W. S. mesternek

Tó, ajtó, szakajtó: megfürdet,
becsukom, szakítom, mondogatom.

Tor, ostor, kolostor: apámé, fiáé,
kolostor kövein lépdelek, mondogatom.

Darázs, varázs, parázs,
darazsak, varázslók, parázslik,
mondogatom.

S e rag(ad)ozásban végül — végre —
játékunk miért ne menne vérre!

Enyém itt minden vérző varázs,
egyém itt mind a hat alma.

Űst, füst, ezüst, dalolom, mondogatom.

DAL

(ellenpontok)

Igába fogott pacsirták
húzzák a nehéz vasekét.
Szárnyszegett ember keresi
édeni, édes énekét.

Apáink húsát háborúk
vágóhídjain kimérték.
Egyik lábunk ha nemzet,
másik lábunk az érték.

Jövőnkre nem emlékezünk már,
és múltunkról még nem tudhatunk.
Mégis este a víz tükrét lessük:
szemünket tükrözi, a csillagot.

Jégzajlás a Duna-mederben,
egymásra tolul több nemzedék.
Tenger, a kapud táruljon, várjuk,
s tipródunk: kívül se, bent se.

BÚCSÚ

A PROGRAMOS VERSEKTŐL

Mennyit sétáltam közöttetek,
emelt fővel s mint ki karót nyelt,
dideregtem lila pufajkában
szikrázó, meztelen strandotokon.
A béke megsebzett katonája:
sisakos, páncélozott szitakötő,
átröpültem a csatatér fölött.
Mennyit járkáltam ebben az
idióta bukósisakban: gyalog.
Ágyatokhoz is úgy érkeztem,
mint aki titkos küldetésben jár:
elsuttogja a szerelmes jóhírt,
miközben rejtett kamerákkal
fényképezik testének földjét,
folyóit, lába két partját.
Áztam az esőn, ráztam a csörgőt,
majom, magyaráztam nagyon:
kettő meg kettő az négy.

Én precíz maradtam, mint a műszer,
áztam az esőn, majom, ráztam
a csörgőt, rázkódtam
s magyarázkodtam.
Mennyit sétáltam közöttetek,

mondtam a tételt: világ árnyát,
szerettem lányok helyett
lányok tükrözött mosolyát,
mosolyt, mely szélesvásznú
és puha, mint a törlőruha,
ebéd után ha tányérom elmosod.
Pedig a fiam oktatott:
apa, simán zenélj,
úgy, mint a dózer simít.
Most már simán zenélek,
ahogy a dózer simít, tényleg.

Sétálok újra közöttetek,
sétálok szikrázó strandotokon,
szitakötő: zizegve úszok felétek,
vagy szeretőmhöz gyalogolok,
fülébe súgom: nem lát senki,
bennünket senki se les.
Kettő meg kettő négy: nem mondogatom,
sötét van, kapcsolj villanyt,
nem mondogatom,
örökös vagyok, fölfedező leszek:
nem, nem mondogatom.
Csak: finom ez a bor, mondom,
hűvös, fényes és veled:
még hűvösebb, még fényesebb.

Csak leszek, csak lélegzem,
csak éppen ott leszek,
helyemen állok, jelen leszek.

S közben: most megőriztem
— észrevetted? jól van.
S közben: most fölfedeztem!
— észre se vetted? jól van.

EXPRESSZ FALEVÉL

Füzek csacsognak a
vizek csorba tükre fölött.
Nézi arcát a hold.

Dúdolod, mondogatod:
add el
a verset,
de magad ne add el.

Füzek csacsognak a
vizek csorba tükre fölött.
Nézi összetört arcát a hold.

Dúdolod, mondogatod:
add el
a verset,
az árát — meddig tart —
idd el,
de ne add fel.

Nézi törött arcát a hold:
vacogó teste fényinél
füzek csacsognak, összehajolnak.

SANZON

Milyen világ ez,
micsoda világ,
a kés élet próbálom:
ujjam bögyét, na vágd.

Futva jön a kerten át
anyám,
kisfiam, kiáltja,
mit csinálsz.

A kertkapu, mint ingnyak
nyitva áll,
befut egy csibe,
hangja cérnaszál.

Követ kapok föl,
tompa puffanás,
a gyöngé csibe-hát
úgy döng, akár a föld.

Biciklijén a postás
szellőcske tovaszall.
Nem hozott ma hírt,
esőt, sem levelet.

Milyen világ ez,
micsoda világ,
lapjára tedd a kést,
az ujjad meg ne vágd.

MÁJUSI ZÁPOR ANATÓMIÁJA

Hirtelen jön, mint a sértés,
oly hirtelen, mint egy pofon,
s a záporosó megered,
az orrod vére elered.

Hogy édes otthonod elérd, futsz
s kőtorony térdel eléd.

Megles valaki, szemével
kirabol, s rabolja a tájat.
Kiált utánad: kitátott szája
országos esőben sötét odú.

Ess eső, ess: haja szála is énekel,
ahogy nézi, ráénekel egy lányka:
az ő haja hosszú legyen, mint
a Tisza hossza.

Hosszú hajában csatok: a hajók,
épp kikötöttek.
Hosszú haján a szalagok: hidak.
Ne jöjjön bomba, ne jöjjön
jéggel, terhével a

röpülő gyöngy szoknya:
a hidakat le ne rontsa,
hajadból ki ne oldja az ezüst szalagot.

Ess csak, ess, eső,
kezemre ráess, ráüss,
e fonák világban
tele ne firkáljam
a papír ledőlt fehér falát
manipulált énekekkel.

Ez a rét tiéd, tiéd!
Állok elé, kiabálok az elfutó
búzavirágra, berki
zsályára, kamillára.
Ne félj, e májusi zápor,
ez a rét tiéd,
kié, ha nem a tiéd!

Rászáll a lepke, a tarka est
a vas, beton lakótelepre,
a ránk köpött port, pört
szárnya élivel törli le.

Megles valaki,
rejti az éjszaka leple,
szemével kirabol,
s rabolja a tájat. Kiált utánad:
kítátott szája sötét odú.

Ez a rét tiéd, tiéd!
Állok elé, kiabálok az elfutó
búzavirágra, berki
zsályára, kamillára.
Ez a rét,
ez a tér tiéd, enyém, mondogatom.
Kié, ha nem a miénk!

Egy pohár víz asztalodon:
az önzonosság
metaforája.
Költő,
idd ki e pohár tiszta vizet.
A csordultig telt
esős éjszakát kiissza,
magába issza majd a föld.

ÁTTÜNTETÉSEK

Gyerek, te gyerek, mit keresel
ebben az idegen városban?

Városban, mely nagy már,
nagy s még kicsi.

Gyerek, köszönöm a mosolyod,
hisz egybefogja a fejszével
fölszelt Európát, tányéromon a
fejszével fölszelt habos tortát.

Gyerek, mit keresel ebben
az ideges városban?

Nevet adok tereinek,
nevet adok nevető lányainak.

Rám rivall mégis: pirosan villan,
tilt a lámpa. Padjaid: ágyak,
paplanok a puha, alkonyi árnyak.
Éjszaka, hajad kazlában alszom.

Menj haza, ordítom, menj haza,
s ne menj el, el ne menj, ezt is.
Megöregszel majd, korom hajad oda,
kamaszkorod oda, felnőttél.

Tükörbe nézek: korom hajam oda,

kamaszkorom oda, derűs felnőttég.
Több gond, gondolat szerelmünkben.
Szögesdrót-hajad tövében alszom.

Gyerek, keresd meg nyugodt,
otthonos arcod. Mert árulkodik
majd rólad: ember, az arcod
földjén ráncok, barázdák.
Árulásodnak ára lehet, hegek,
sebhelyek. S beszédesek: lesunyt
rókaszemek. Ne légy idegen,
nyugodt, otthonos arcot keress!

Felelős vagyok arcodért,
felelős vagy már értem,
vizlek a Tiszához, vadszeder
festi meg barbár, őszi arcunk.
Sehol a híd, sehol a túlpárt,
kompon ül, hallgat a sötétség,
jó estét apánk-, nagyapánk-sötét.
Fiaid, lányaid vannak itt.

NAGY LÁSZLÓ ÚR ÍR

*Zene ez, vidám üzenet.
Színe szivárvány: fekete.*

Nagy László úr ír —,
nem skót, buzgón rólunk és értünk
szólni nem röstell, életét
csillagok jegyében költi el.
Verse csak vers: csak tört edény,
nem költemény, mégis
fennkölt, mégis remény.
Nagy László úr ír,
egünkre bárányos felleget rajzol,
uszíthatod rá farkasod,
uszíthatod rá farkas kutyád,
széttépett báránya mellé kiáll,
onnan kiált, onnan méreget
rossz mérleget; bűnt, rossz étket, vétket
onnan utál.
Kiüt rajtad a veríték.
Ki magázott, ki önözött,
ki megtisztelt, ha kegyezett:
most holtában letegezed.
Mert új divat, mert rút divat
pofontegezni holtakat.
Emlékműve egy sarki asztal:
boros pohár és benne korty bor,
sérti védtelen méltóságát,

ha árva poharába kortyolsz.
Orvos nem vagyok, se bölcsész doktor,
nem boncolom hát, borzalom,
nem méricskélem, hol érdes, hol
érdemes, hol érdekes, hol vétkes,
hol nemzeti, hol nembeli.
Mert nem lehet, mert szín ezüst ő.
Mert Tengernek töredéke is Tenger.
De nincs annyi
kocafürdető tó, kacsaúsztató,
nincs annyi feredő teknő,
mi megsokasodva volna Tenger.
Nem szorozható, nem osztható ember.
Nem táborozott, nem
tobzódott és nem toborzott,
csak elfoszlott, csak elveszett.
Kancsal angyal ragadta égbe,
ki rúgdosta lovát bakancssal.
Nem toborzott ő sereget.
Szent teste mégis Dózsa György teste,
égetik s megégetik veled.

AZ ELSŐ HÓ ÉJSZAKÁJA

Napok az őszi ködben, hetek:
úsztak a novemberi ködben a
házak. Házak: szigetek?
Ha szigetek: születésre, elpusztulásra?
Házak: egy-egy pislá ablak,
egy-egy család, villan a
penge, a nagykés: világháború
ez még, ahogy lassan ölik
egymást, ahogy penészt
virágzik a méz. Esti mese,
ágyba, utána, gyerekek,
s szófogadók:
a gyerekek lekapcsolják
édesanyjukat: a televíziót.

Napok az őszi ködben, hetek,
úsztak a novemberi ködben a
házak. Házak? Szigetek?
S ha szigetek? Van-e élet
a szigeten? Van-e
könyv, tiltott és titkolt remény?
És van-e: tűz, van-e
kerék? S ha van tűz —
mire van. Égni? Égetni?

Húst megsütni? Embert máglyán égetni?
S ha van kerék:
kocsit futtatni, kerékbe törni?
Van-e élet a szigeten?
Ha van, mondd, milyen,
milyen minőségű élet a szigeten?
S van-e élet a szigeten túl?
S ha nincs, kinek írom én
e palackot, postát,
kinek kiáltok, kinek üzenek?

Napok az őszi ködben, hetek:
úsznak a ködben a házak.
Házak? Szigetek?
Már sokat éltem, ha
nem is látom, csontjaimon
akkor is érzem:
reggelre lehull majd a hó!
Ez az első hó éjszakája.
Ráhull majd a fölszelt,
de oszthatatlan világra,
hull a hó a határban,
hull a hó a határon.

Billegünk jövődők felé,
ballagunk sorban.
Kicsi gyerek jön, aki havat
még sose látott. S én,
aki ha nem is látom, csontjaimon
akkor is érzem: reggelre lehull

már a hó. Majd mondom neki:
lásd, ez a hó. Ez pedig
itt a képe, s a hóba
ujjammal beleírom, ez a: hó.

Hahó, hó, hahó, hó,
így játszanak a gyerekek,
hahó, hó, hahó, hó,
így játszanak majd a szavakkal,
futkároznak, így kárognak,
csivitelnek, csiripelnek,
fagyott kezükre fújnak:
hahó, hó, hahó, hó,
a világ háborúi fölött
hahó, hó, hahó, hó,
otthonok, szigetek, kerék és tűz fölött
hahó, hó, hahó: hó,
így siklanak, sikoltanak,
csirikelnek, ciripelnek,
tiltott könyvek, fölsebzett határok fölött
hahó, hó, hahó: hó,
így csivitelnek, csiripelnek,
kultúrák, hóba rajzolt szavak fölött
játszadoznak, futkároznak,
veszthetetlenek, legyőzhetetlenek,
hahó, hó, hahó: hó.

MEDALION

Egy kurvára

Márvány céltábla
a tested:
mennyi tizes,
mennyi kilences!
Becézlek mégis,
szüzem, szentem.
Szökj fel, tombj,
tombolj,
nagyon szeretlek.

HALAK KÖNYVE

(Újévi, röpke távirat)

Újesztendő, vígságszerző,
most kezd újulni.

Óesztendő, törött pohár.

Újesztendő, vígságszerző,
most kezd újulni.

Figyelj már rám is,

figyelj,

fordul felénk

a kés,

lapjával, élivel.

Újesztendő, új szerelem.

Kutya az ember,

harap, sír, ugat. Halak,

halak: úszunk egymás felé,

miénk a jégverte tavak.

Újesztendő, új szerelem,

lihegünk, libegünk:

zuhanhatunk még, s már

szállunk, szárnyunk nőtt:

lebegünk.

Most már álmodunk.
Századvég, ezredvég.
Psz, pszt, szempillára
hullt egy
hópehely. Mit ér e pillanat?

Vígságszerző újlesztendő,
kutya az ember, rángó
pisztráng az ember, szálló
madár az ember, s esendő
ember végül az ember.

MEDALION

Egy költőre

Felesleges vagyok.
Fölösleges,
akár a béke.
S ha nem szeretsz —
Nevetsz?
Követsz? Lövetsz?

HALAK KÖNYVE

Arcodról a rezdüléseket,
karácsonyi asztal
morzsáit:
összeszedem.

Boros pohár, benne korty
hajósi bor,
bibor, bibor.

Jó, hogy magas vagy,
jó, hogy puha a kezéd.
Ti, győztesek,
ámuljatok e vesztes
semmiségeken.

Uti társ vagyok?
Vagy társ,
vagy idegen?

Mik és miképp
súgtak, sugalltak itt.
— S mit? Jó ég! —
Figyelj már rám is,
mint a rengő lombok,

mint áramvert drótok,
figyeld, mit súgnak,
mit jósolnak az idegek.

Talán esély
e versbeírt szerelem,
milyen jó,

vacsorára várok veled,
s azt figyelem:
a kettétört semmit
vagy tányér piztrángod
vagy piztráng tested kínálod.

LEFELÉ VEZETŐ LÉPCSŐ

Theodore von Kármán, vagyis Kármán Tódor 1963. február 18-án a washingtoni Fehér Ház Rózsakertjébe igyekezett, hogy átvegye az újonnan alapított magas kitüntetést, a National Medal of Science-t. Mikor egy lefelé vezető lépcsőhöz érkezett, John F. Kennedy elnök segíteni akart a nehezen járó tudósnak, aki így háritotta el:

„Elnök úr, az embernek, ha lefelé megy, nincs szüksége segítségre, csak ha fölfelé.”

Az „Aki dudás akar lenni” parancsa szerint lefelé megyek, le, le.

Jó uraim, lefelé megyek,
immáron a segítségre nincs szükségem.

ÚJ ISTENHEGYI KERT

Hegyről nézem a várost,
mint a madarak.

Az Országház, az Akadémia:
kicsi, komor tömbök. Madárház-
országház, galambház-akadémia,
visszhangzik bennem: amíg ez a ház
nem a miénk. Feketerigók
szemében én is csak pont vagyok.
Törött tükör: csillog a Duna
a fény ölén.

A sirályok: tükör-szilánkok.
Mintha egy ezüst
Góliát fújná:
úszik, lebeg a füst.

Madár-szárnyakkal
röptet az álom.
Röpültem én már
tanyák között és város fölött,
szőlők között és gyárok fölött.
Most nehéz vagyok,
akár az ólom.

Történelmi papírkosár
a kert. Új istenhegyi kert.
Hullanak bele, le az őszi levelek:
Bibó úr bibor, röpke cédulái.

Könnyű volt nekem
— ha szárny nélkül is —
szállni,
s talán nehezebb: itt a kertben járni.
Kitárt kezeimmel hogyha szaladok,
fejbe lőtt repülőgép
árnyéka vagyok.

NEM VÉDETT MADARAK

Jaj, szeptember ez, az istenhegyi
kertben dérrel, vérrel
itt a szeptember,
fák köztársasága: az erdő is
agresszív már:
hétujjas
torz kesztyűjét, levelét
dobja a gesztenye lábam elé.

Banyanyár, banyanyár,
fut a repkény,
kiabál.
Tűnődöm,
fegyelem vagy önkény:
a szél ahogy füttyül,
úgy táncolnak a fák.

Faggatom e hónapot, oly fonák.
A nap arany kapuja
tegnap még nyitva állt.
Mára földúlva minden,
— mi jogon? — kozmikus házkutatás!
Az ősz tábornok vezényel itt:
nyakakba sálat és dögcédulákat.

Anyánktól kapott,
borítékba bezárt levél
a születés,
levélben gyöngy az üzenet:
nagyra nőj, kicsi legény.

Utána titkos záradék:
te, halálraítélt.

Partra tett tengeri halak:
szétrobban-e majd a tüdőm?
Vagy az agy: hófehér
karfiol, kettéhasad.
Vagy mint a bábót:
egy autó leüt
— van példa elég —,
emlékművem lesz
eltörött szemüveg?

Vagy nem is emberi kéz,
hanem a fegyver, a gép
terít le majd
az arcnélküli harcban,
egy nevesincs robot,
ki kezes állatunk?
Vagy majom-képű tábornok
makog halált rám s családomra,

mert nincs hátország többé:
színház? —

csatatér az egész világ immár,
harcra készek a hálósobák,
a fürdőszobák, konyhák,
békés asztalunkon
összedől a lekvár.

Vagy öregkori békés havazás:
hullhat fehér hajunk!

Ki tudja? kit is érdekel?
Isten nem védett madarai vagyunk.

KEZEK

(fiammal kéz a kézben)

Két kezemmel karoltalak
s fölkaptalak.
Nem tudom, hogy e mozdulat
óvott,
védett téged,
vagy csak féltett?

Kicsi gyerek,
akár nyaláb
hasított fát
vagy csomagot:
cipeltelek.

Üres telek,
kifordított szőlőtövek,
tuskók jelzik:
itt rég kert volt.
Régi nyarak múltak s telek,
betlehemes játékaink:
apád kicsi gyerek itt volt.

Fölkapnálak. Nem engeded.
Fognám kezéd
— mennyi veszély —,

— mennyi veszély —,
nem engeded.

Kezeknek kötése

— apáé, fiáé —

kibomlik, elszakad.

Először csak a kéz lesz hűtlen,

a fiúi kéz

hagyja el szégyenlősen

apja kezét

— lám a hűség lenne szégyen —,

s lassan külön útra lép

a láb,

s pengénél élesebb:

külön utat hasít a képzelet.

A rég még összekapcsolódó kezek
elúsznak egymás mellett észrevétlen,
mint halak,

mint tengerjáró óriás hajók,

mint vonatok párhuzamos síneken,

mint párhuzamos koporsók.

Nem összefonódás már,

nem kulcsolódás,

ha két kéz

— apáé és felnőtt fiáé —

összeér,

inkább összeütközés,
óriás hajóké,
robogó vonatoké a makett síneken.
Hogy ki is az erősebb:
a kézfogás most gyöngéd erőpróba.

Kezek: ti kezek, konkrétak, nehezek.
Kezek: ti békejobbot nyújtó kezek.
Kezek: ti lángoló madarak.
Kezek: ti világhódító hajók.
Kezek:
végül már nem adunk
egymásnak kezet,
csak szemünk mozdul
kezünk helyett,
csak nézzük egymást,
dacosak,
tékozlók,
hűségesekek.

MIT REMÉLSZ?

Aszályos, szomjas föld
az agy: esőt, esélyt leső.
Befogad: híreket,
kommentárokat, könnyű kis
dalokat. Hírek: ti
megvámolt havazások;
ti kommentár-jégverések,
kikopogjátok homlokomon,
hogy mért jó nekem, ami nem jó.
Könnyű kis dalok, lányos tavaszi
záporok,
ti vagytok kedvesek.

Emlékszel? Mit remélsz?
Nem emlékszem. Nem remélek semmit.
És rám emlékszel?
A nyárra, a porrá égő házra:
piros ruhádra?
Az érettségi tétel voltál:
házak falára írtam föl neved.
Mit hittem én? Hülye kamasz.
És mégis, mégis, mégis.
Létrát támasztottam a falhoz.

Galambpadlásra? Dehogy!
föl az évig.
Emlékszel,
vásárfiát is vettem neked.
Bal zsebemben törött tükör:
a Nap, jobb zsebemben
olvadt cukor:
a Hold volt.
A pulykatozás: szeplős arcod
hogyan ragyogott. Ó,
első szerelem.
Az ember anyaszült
meztelenül állt,
kezében nem volt csokor virág:
csak szorongatta gyűrött zokniját.

Aszályos, szomjas föld
az agy: esőt, esélyt leső.
Befogad: híreket,
kommentárokat, könnyű kis
dalokat. Hírek: ti
megvámolt havazások;
ti kommentár-jégverések,
kikopogjátok homlokomon,
hogyan mért jó nekem, ami nem jó.
Könnyű kis dalok, lányos tavaszi
záporok,
ti vagytok végül kedvesek.

LEVÉLFÉLE ÖNNÖNMAGAMHOZ

mottó:

*Magamnak
szamárfület mutatnom
szabad,
s mulatni önnönmagamon
szabad.
S ha te kinevetsz?
Majd megtudod,
ököllel bokszolom ki
cúgos orrodát.*

Ki vagyok én? Zsarnoki király?
A guruló Nap véres koronám?
Seggbe rúgott és elzavart a nép.
Szép kép lenne, ha éppen
én lennék.
Nézzétek, az ex-király
berúgott:
az orra nagy és nagy orra
piros. Körbe ha nézek,
tükörbe nézek: ez
nem én vagyok.
Vagy diák? Garabonciás
diák?
Ki szikkadt földetek fölé
köpönyegéből felhőt kiráz,
ki hogyha szól: szava méz,
szava máz,

zárhatjátok a lányotok előle,
tekintetétől lehull a vas lakat,
pillantásával emel föl és
dönt le falakat.

Nem beszél, ő a szél talán?

Szavakat:

faleveleket beszél,
emberi nyelven
annyit se szól: „da”,
annyit se szól: „nyet”,
láttatok ilyen szörnyet!

Itt a nemzeti nagy vadásznapi,
állj be te is hajtónak, vadásznak.
Nem, nem. Fácánra lőnek,
s a földre te zuhansz le;
mert a vad te vagy, a madár
te vagy,
reád vadásznak:
keserű szivedet vadasan készítik el.

Vagy varázsló vagyok?

Szeretteim gyertek:

hangok, jelek, szavak, ragok.
Te is, te fontos pontosvessző.
Határ vagy, lezársz, bezársz te;
meglóddul mégis a mondat,
határtalan vagy.

A gát vagy, lezársz, bezársz;
meglódul mégis a mondat,
a gáttalan, áradó mondat.

S színeim:
a fű zöldje, ha ki a kertbe,
zöldbe,
a zászlószín zöld,
a zöld hályog és zöldellő remény,
az árnyalatok, zöldek:
katonazubbony zöldje, szemedé,
és pártos Zöldek és a
zöldfülűek,
mind-mind tollam hegyén.

Mondd,
nevetséges vagyok nagyon?
Pontosvesszőimmal, zöldek
árnyalataival,
zuhanó madaraimmal?
Röhejes vagyok nagyon
megszólaló fák erdőivel
korhadt idegeimben?

Világom kulcs-szavai:
„rites and rights”
mondottad rólam
kanadai
Kenneth McRobbie.
„Varázslatok, jogok.”

Igaz lenne, mondd!
Nevetséges vagyok nagyon,
ahogyan jobb kezemmel
tükör-világokat varázsolok,
ahogyan bal zsebemben
fosztott, piros
kukoricacső a jog.
Röhejes vagyok nagyon
megnyúzható kiscsikóimmal,
teremtett világgommal, jogaimmal?
Nem tudom.

*

Írtam e verset
ezerkilencszáznyolcvanháromban,
lakván — sajnos — nem háremben,
nem is Jeruzsálemben,
a Felhőkakukkvárban sem.
Írtam, alföldi ember
az Istenhegy hátán, fenn.
Elszelelt harminc évem immár,
de nem kész, nem is készül leltár.
Hisz élni szeretnék még,
élni akarok még,
ismerkedni, világ
lakataiddal,
lakatlan ligeteiddel.

Bár nyers szívemnek a halál
— játékból? haragból? —,
mint kampóra akasztott húsnak

a gyönyörű komondor,
már nekiugrott sokszor.
Mondhatod rólam:
ím, itt az ember,
egy alakban.
Egy alakban, de
százféle maszkban
valék Prágában, parázs
Párizsban, Gdańskban —
felelem én.

Színház ez,
hisz láthattad: szerepek, színház.
S az előadás most véget ért,
játszottunk:
ki babért, ki babérért,
ki bérért,
ki lovának marék zabért.

S volt ki nem kapott,
alamizsnát nem is kért.
Nem tűrhette.

LÉPCSŐK AZ ISTENHEGYEN

Lépcsőiden lépdelek egyre,
hová ember, quo vadis?
föl a mennybe?
Nem, nem, csak föl,
fölballagok a hegyre.

Az Istenhegyen
Diána utcai templom előtt
csitrik futkosnak,
istenre nem gondolnak.
Nekem van,
másnak nincsen rá gondja.
Feledjem-e?
hajtsak-e térdet?
s adjak fejet?

Hétköznapi.
Most nem is harangoznak.
A templomkapuhoz csak
csonka gesztenyesor
gyalogol.

Fordított kőműves kelemen:
döntöm, rontom le a
falakat. Mint szobrász
nézek a templom
szikla-tömbjeire:
ha benne lakozik,
hát mutassa meg arcát az Úr.
Öklömmel ütöm szét a falakat.
Mint az idő:
fogaim malmán őrlöm meg
a köveket,
de isteni orcára nem lelek.

Csak ember előtt
— templom építő ember előtt —
hajthatnék térdet
s fejet.

Látod, fiam, dicső oltárokat
emelt az ember
az égi és földi
hatalmak előtt,
ha hatalmukat dicsérni
kényszerült!

Vádolsz majd.
Azt mondod: csípős suháng,
nagyhangú suhanc, könnyű
pörölni azzal, aki hallgatag.

Felelem, így van rendjén:
az élet kiáltson túl
a nemlét csendjén.

Vádoltál, isten,
vádollak én is, a bűnös te vagy —
az embereket engeded meghalni.

Lépcsőkön lépünk
fiammal, föl, föl,
nem a mennybe,
nem is a fellegekbe.
Alázat köveiből
épített templomhoz,
csak föl a hegyre.

Lépcsőkön lépdelünk —
s ezek a lépcsők
bennünk is körbefutnak,
tanulságok és tanúságok,
évek, homályok és fények
csorba lépcsőfokai.

Ősz van. Kicsi fiammal járok
az Istenhegyen.
Apaka, így szólít: apaka.
Minden család széthull —
tűnődöm,
hull, s tüze kihűl:
én még melegszem — amíg lehet —
pisla lángjainál.

NOVEMBERI PÁRBESZÉD

November: bölcs öregember,
ködöt köhög, fehér habot: havat
köp a fára, csupasz ágra.

A november, én, csak én vagyok örök,
pöröl s forgó szelekkel körbepörög.
Eldobott újságpapír? Vagy csákó?
Papírlap repülő? Lezuhanó, lapuló híreivel?
Eldobott újságpapír, jövök: jön a november,
forró leget s jeget
fúj rája, fölkapja, röpteti,
földhöz vágja.
Én a november, láttam apádat,
nagyapádat,
akit te sose láttál: láttam
dédapád, szépapádat.
Falevél, mindenki falevél — sziszegem,
sziszegi fogaim mindenség-résein a szél,
s meg se döbbenek, meg se rezzenek.
Láttam költőt és hódoló fejet:
meg se döbbenek, meg se rezzenek.
Falevél, mindenki falevél — sziszegem,
sziszegi fogaim mindenség-résein a szél,

s láttam levágott kezét, országnyi testrészeket:
meg se döbbenek, meg se rezzenek.

Kisfecskét sose láttál, november,
bölcs öregember, hülye öreg.
Kisfecskét: világra tátott száját,
bölcs öregember, hülye öreg.
Ezért nincs benned rettenet, se irgalom,
se alázat.

FEKETERIGÓ-SZÜRET

Földön az almafák lombja,
de a fákon, az ágon
dérütött gyümölcs.

Kertnyi öröklét,
percnyi öröklét:
itt nem volt szüret még.

E lombtalan, meztelen fák
milyen paráznák —,
figyelem, ahogy sétálok
a Tündér úton, fönny a hegyen.

Csak a feketerigó-szüret:
ideröpülnek, a kitakart
almákba
ők ütik éles csőrüket.

Halk feketerigó-kopogás a kert,
hallgatom, fülelem, ahogy sétálok
a Tündér úton, fönny a hegyen.

Mennyi még, mennyi év?
Mennyi késői szüret, mondjátok,
égiek, madarak?
S mennyi még, mennyi szüret,
emberek,
földiek, vadak?

Dérütött almafák lombja már
földre hevert.
December. Téli kert.
Most szüretelnek a madarak.

KÖRHINTA

Elmúlik minden, ami lesz;
az lesz a jövőnk, ami volt.

ISTENHEGYI DÚDOLÓ

Sétálok az Isten-hegyen, ma otthontalan,
ma istentelen. Hiszen eltűnök,

már azt hiszem,

csak szó leszek, szótári szó.

Felnőtt fiaimnak: emlékek házfalán kép,
arcukon földerengő ismerős mosoly.

Gyerekarca: hiszen apjuk is gyerek volt még,
csak fölnövelte hűség, felelősség.

Különös, hogy minden költő gyerek,
gyerekként ül mostohája,

az idő térdén.

Ahogy az istenhegyi lépcsőn lépdelek,
lassan dúdolni kezdem magamban:

nem látni a sok fától az erdőt,

nem látni a sok verstől a költőt,

nem látni a hírektől életed.

Valami vers-töredékre leltem,

ahogy léptem és befelé figyeltem.

Sétálok az Isten-hegyen, ma
otthontalan, ma istentelen.

A világtérképen látom

terrorizált, fölfegyverzett, új óvodátok,
én az ki fegyvertelen,
mégse a fegyverektől félek.

Lépj mögém halkán, puhán lépj,
mint egy macska, és vedd el
szinte lopva, versem
— ezt, amit éppen megtaláltam.

És te,
te lásd meg majd a sok fától az erdőt,
és lásd meg majd a sok verstől a költőt,
és lásd meg majd a hírektől életünket.

Lépj mögém halkán, puhán lépj,
mint egy macska, és vedd el
szinte lopva, versem,

vedd el, tisztítsd meg,
légy rá büszke.

ÍRJ VERSET HELYETTEM

Zöld erdőben, zöld mezőben
sétál egy madár.

Láttál-e már,
írtál-e már madarat, írógép?
Hang. Harag. Harang.
Hang. Harag. Harang.

A tél szava majd megitél:
hó hull, és hajunk is hullik
szőkében, feketében. Nyakunkba
lógó sál: hajunk. Legyen áldott.
S szemünkre hulló haj, hajunk.
Legyen áldott. Nézd, nézd,
gitárunk fája: ördögök
ördögös fája. Gitárunk fája?
Elpattant húrja?
Meg az értetlenség — újra!
Harag. Hang. Harang.
Harag, hang, harang.

Hány pofont kaptál apádtól,
anyádtól. Gyermek,
karácsony napján is megverték.
Hevertél akkor hóba, magas hóra,

„hó hull és hajunk is hull”.
Harang. Hang. Harag.
Harang-hang, harag.

Írj verset helyettem,
én elmegyek.
Az első lépés az én lépésem,
második szó a harangszó,
a harmadik ócska ladik.
A negyedik: ha engedik.
Harang, harag, hang.
Harang. Harag. Hang.

HAJÓSI CABERNET DICSÉRETÉRE

Igyunk, igyál. Mindenki víg, kit
ver a gyász. Mindenki víg, kit
erő emel, kit földig lever az erőszak.
Igyunk, igyál. Ha ég a ház,
igyál, ha épül, majd porig leég,
igyál, hisz fölépül újra.

Te hirdetted, hogy nemzedék kell. S nem
vagy magad most, mondod: magadnak.
Könnyen felednek, könnyen föladnak.

Kerestél volna köteléket,
mely nem kötél, csak kötelez.
Emberiség? Nemzet? Város?
Család? Vagy a férfi társak:
pillantástok egy nőre rácsap,
ahol a kicsi vesszeje, ahol
csípője tengerpartja: ott volt a
világ közepe,
dicsekedhettek egymásnak.

S micsoda lányok, micsoda város!
Micsoda ócska lányok, ringók?
Lábukon erek: kék iringók.
Virágok. Áldottak a lányok.

Kicsit bunkócskák, kicsinyt ringyók.
És ez a világtalan, mosdatlan város,
határos a kerek erdővel:
fejbe lőtt fácán, vaddisznó, szarvas
ott köt békét a túlerővel.

Igyunk, igyál. Mindenki víg, kit
öröm ér. Mindenki víg, kit a
közösség égisz emel, és el nem ejt.
Igyunk, igyál. Hogyha fölépül,
és romba nem dől az a ház.
És nem csontodból épül, és
nem hamuddal keveredve
épül föl végül, s nem menedékül.
Majd nem kell menedék, ha nem kell
menekülj.

Emeljetek föl, kicsi szárnyak, kicsi
ikaroszi szárnyak, s ne
csapjatok a szikláknak.
Emeljetek föl, kicsi szárnyak, izzó
szitakötő szárnyak,
hajnali hárttyák, szúnyog-szárnyak,
Kondor Béla repülőjéből
letörhetetlen lécek, szárnyak,
rőt angyalszárnyak, röplő szőnyeg,
légzsákok, léggömbök, szálló ernyők.

Nem a földön, rajtatok állok,
s csontokon lépek, hogyha járok,
elhunytak, drágák, hullt virágok,
épp lábujjhegyen, hogy ne fájjon.
Épp lábujjhegyen, hogy ne fájjon,
elhulltak, drágák, elhunyt virágok,
csontokon lépek, hogyha járok,
nem a földön, rajtatok állok.

Részeg vagyok most, tündöklő részeg.
Markomban fölrobbant pohár.
Baltával ugrok, kiskejszével
remegő rímekre, részletekre.
Szétverem a verset, nincs költészet,
szent vagyok, öklelek, ökrendezek.
De a vállam belesajdul már,
széteső, vízmosta vállam:
lépnek rá fiak, pólyált lábak.

Mégis szeretlek, szétvert költészet.
Mégis, mégis, tiprott virágok.
Mégis, mégis, devalvált várak.
Mégis szeretlek, ringyócska lányok,
vérző kötések, puhácska lábak.
Mégis szeretlek, nemzedékem.

Tüntessetek, tündököljetek bennem, akarom.
Segíts, pohár bor, legjobb borom.

ÉNEKLŐ SZOBOR

Kedvesem, milyen hosszú az út,
onnan, hol megfogán,
odáig, míg megszületik,
s addig, míg végére ér majd.
Az a kilenc hónapi várakozás:
metafora, a várás metaforája,
igen, hosszú az út embertől emberig,
bakancsot húzhatsz, csavarhatsz kapcát,
lejárhatod a lábad térdig, tövig.
Attól, míg megkívánunk valamit,
addig, míg megkapunk valamit,
mint a csomagot,
mint kitépett szárnyú hírt.
Attól, mikor megkívánunk valamit,
mint éhes ember sült hús illatát,
egy karcsú piztráng arany csöppjeit,
egy tálnyi szőlőt, gyümölcs tornyait,
s az éhes ember vonszolja magát,
átfúrja magát étlen napokon,
íztelen étkek, gyors falások közt
hordozza hitét,
hogy később, egyszer majd,
egyszer: piztrángok arany csöppjei.
Egyszer majd: úgy lesz, csak

vágyunk tudjon kitelelni addig,
csak el ne fagyjon,
ki ne száradjon az álmunk,
nehogy álmunk-feledten ébredjünk,
mint riadt házőrzők, fölriadt kutyák.

Milyen hosszú az út, onnan,
mikor megkívánunk valamit,
mint szomjas ember hideg kútvizet,
mint szomjazó az aszú borokat,
ki inni már nem is szájával tudna,
ki inni már egész testével inna,
átitatná magát, egész testét,
itatóspapír volna vagy szivacs.
Egyszer majd úgy lesz, egyszer majd,
csak szomjunk tudjon kitelelni,
csak ki ne pusztuljon szomjunkról —
szomjunk oltásáról az álom,
ki ne száradjunk, ki ne pusztuljunk.

Milyen hosszú az út, onnan,
mikor megkívánja, odáig, míg megkapja.
Mikor megkívánja, a háború dög-idejében,
a háború totemében, lótetemében,
kísértet időben, mikor
nyáréjszakán a légy, zümmögve
berepül nyitott szemünkön a szúnyog,
milyen hosszú az út onnan,
mikor megkívánjuk
a háborúban a béke pillanatát:

s vonszolni kell a rongyos testet,
a rongyos testben a rongyos zászlót odáig.
Egyszer majd. Csak addig
nehogy disszidáljon belőlünk a remény,
nehogy kizuhanjon belőlünk,
robogó vonatból, a béke.

Milyen hosszú az út, onnan,
amikor egy gyereklány
maga is gyereket akar már,
odáig: szülni készül,
egész testében görcsöl, remeg.
Milyen hosszú az út, onnan,
amikor egy gyerek megkívánja
a sírást, elfogja a bánat,
odáig, a panasz:

érett kelés, testéből kifakad.

Onnan, egy gyerek megkívánja
a nevetést, körülengi az öröm,
odáig, jókedve kicsordul, odáig
nevetése a köveken leszalad,
odáig, a Gellért-hegy kövein
lepatakzik nevetése.

Csak kedvünk tudjon kitelelni,
csak be ne fagyjon, ki ne apadjon.

Csak meg ne
savanyodjon bennünk a közért tej.

Milyen hosszú az út, míg megkívánja
— s meg is kapja — a nomád Európa
Párizst, kölni-illatú könyveivel,
vagy Párizs, a migrénes nagyasszony
míg megkívánja — s meg is kapja —
a nomád Európát, ihaj-csuhaj.

Milyen hosszú az út, csak meg ne
romoljon bennünk az ízlés, ki ne
pusztuljon belőlünk az a perc.

Milyen hosszú az út — a harangkongásig,
onnan, mikor a toronytalan város
megkívánta a zúgást.

Onnan, amikor a trampli szódásló
megkívánta a futást, szabadságot,
odáig, amikor el is futott, utána:
ostorával a részeg szódás, gyalog,
ne te, ne, az istenedet, ne te, ne.
Csak el ne rohadjon bennünk a futás,
csak meg ne dögöljön bennünk a csikó.

Milyen hosszú az út, attól, addig,
milyen hosszú az út, onnan,
hogy egy kicsike, lírai tank
megkívánja a hatalmat, vándorlást,
odáig, el is indul elsöpörni
a túl prózai népeket, határokat.
Csak addig, csak közben
le ne zuhanjon bennünk a madár,

torkon ne ragadjon bennünket a nyakkendő,
torkunkon ne akadjon egy kedd,
vagy egy nokedli.

Kedvesem, így udvarolgotok neked,
kedvesem,
udvarod felsöprik cirok szavaim.
Ha ráérsz, tűnődj el azon,
hogy „Milyen hosszú az út”, papamm.
Milyen hosszú az út, ettől,
amikor udvarolgotok neked itt,
addig, míg egy őrült korrektor
megkívánja az alkotást,
s kiigazítja kezem vonásait.
Ontológia helyett
onkológiát ír, oly emberi.
Idegen szavak kiejtésének szabályai
helyett: az ember ablakon
kiejtésének szabályai,
úgy tréfásabb, szellemesebb.
Csak közben, papamm,
csak közben, míg szembeszállnánk,
le ne essen a fogasról,
agyon ne üssön bennünket a szivárvány.

Kedvesem, ez egy lírai dal
az utakról.
Kedvesem, ez egy lírai dal arról,
milyen hosszúak az utak,
pa-pam-papam, kedvesem, fogd a

gitárod, fogd a gitárod, tapogasd,
tapogasd ki, hol a legkeményebb
a fája, hol a legkerekebb,
és ott: ott rúgd seggbe.

Kedvesem, ha akarod,
el is énekelheted ezt a lírai dalt,
pa-pam-papam, most jön a vége,
most jön a refrén, a röfrén:

Milyen hosszú az út,
kedvesem, milyen hosszú az út,

csak közben ki ne pusztuljon,
ki ne száradjon az álmunk,
csak közben ki ne zuhanjon
belőlünk, vonatból a béke,
csak közben meg ne
savanyodjon bennünk a tej,
csak közben meg ne
romoljon bennünk az ízlés,
csak közben el ne botoljon
lábunkon a futás, csak közben
meg ne dögöljön bennünk a csikó,
csak közben le ne zuhanjon
bennünk a madár, csak közben
torkunkon ne akadjon a kedd,
csak közben le ne essen a fogasról,
agyon ne üssön bennünket a szivárvány,
kedvesem, írtam egy
lírai dalt az utakról.

A KÖLTŐK VONULÁSA

1984. december 3., hétfő,
új versem kezdem, bár már késő,
fogyjon az út, siessünk, társak,
írom az Isten-hegyen —
tények, tények, tények,
nem szeretem a tényeket.
Fekete tollam is kifogyott,
Lumocolor 313 wasserfest,
most a pirossal írom tovább,
tények, tények, tények,
homokra építkezünk, romokra,
szétütött homlokokra,
kapaszkodj meg, kapaszkodj
a legapróbb tényekbe,
nem szeretem a tényeket,
eltakarják a lényeket.
A költők bevonulnak a tényekbe,
a költők kivonulnak a tényekből.

Domi, a költő
nem él már Újvidéken,
régén dzsessz-zenész volt Délen,
most
éjszakai portás „Svédben”.

Svédország messzire van.
Domi úr, mennyire messzi?
Domi, a költő
nem ír már verseket
se magyarul, se svédül,
a pojáca csak költi,
cifrázza, csak rázza,
az igazi költő meg
megnémul végül.
A toroka beomlott tárna.
Elmennék hozzád, ex-költő,
vigyél be magad mellé
éjszakai portásnak.
A költők bevonulnak Svédországba,
a költők kivonulnak Svédországból.

Most télen újra jártam Újvidéken,
ittuk a sört habzó éggel,
mint régen.
A kínai vendéglőben
nem ettük pálcával a rizst,
a pálcikát már ellopták mind
a vendégek.
Az újvidéki lapot
lányok várták:
békebeli téli üzenet,
rajzoltam nekik egy szívet.
A szív nem volt mézes kalácsból,
tollal véstem rá a papírra,
se nyíllal átlőve, se galamb.

Most télen újra jártam Újvidéken,
ittuk a sört habzó éggel, mint
régen.

T. O. nézte és kikacagta e szíveket.
A költők bevonulnak a szívekbe,
a költők kivonulnak a szívekből.

Mint ledőlő házat,
újra kell építeni a költészetet,
újra kell alapozni
a versek házát is,
nagy szavak: salétromosak a
falak.

Klasszikus téma:
én például a céda-
versekre is építenék.

Körmöcbányai táncszó:
mint a tiszta üveg, átlátszó.
Szupra aggnő, szökj fel kabla,
Haza jött férjed, tombj, Kató!
Hangos szavad most vedd
halkabbra, remélem, az
áhitat áthat, átítat.

Mai Kató, Katim, Katám:
jaj, te lángoló olló,
szerelmem, te örök,
etess, nézz rám,
tányérodon ott a pizstráng,
s rántott fehér máj!

A költők bevonulnak a kurvákba,
a költők kivonulnak a kurvákból.

Fehér lovon jön Horthy tata,
vitéz,
és Csokonai Mihály is vitéz.
Itt mindenki vadász.
Itt mindenki vitéz.
És jön a Rákosi tata,
emlék: sajtó prosztata.
Rákosi, félve írom le
a neved. Félek,
félelmetes a neved,
pajtásom voltál, pajtásom,
mondd, a történelmünk csak
rákosis vagy rákos is.
El kell küldeni a
történelmünket szövettanra.
De hisznek még a kölykök,
hisznek az egészségben,
de hisznek még a kölykök,
fejükre rá ne roppantsd,
hisznek a teljességben.
A költők bevonulnak a történelembe,
a költők kivonulnak a történelemből.

Már későre jár,
otthon a család
már biztos megvacsorált,
feleségem a kegyelmes
államéktól vitt haza
fél-tányér vacsorát.
A gyerekek is nyugosznak,

szuszognak:
két indián, két gavallér,
karácsonykor két
boldog böllér,
egy nagy ágyon:
alusznak
fölnagyított tenyeremen!
Egyik álmában új kocsit veszén,
másik vadász, az erdőt járja,
leghűbb társa a kuttyája.
Későre jár, a feleségem
gyulladt szemére rátette már
a kamillás borogatást.
Már későre jár.
A költők bevonulnak a családba,
a költők kivonulnak a családból.

Ring: két boxoló, az egyik bivaly,
a másik puha, mint a vaj.
Egyikük kezén csillog a boxer,
másikuk kezén megvillan:
csillag a boxer.
Három menet, a profi bemegy,
meghajol, integet,
állon vágja a költészetet.
Talpra, költészet, hétig számolnak
fölötted, hétig,
büszke fejed hétre fölveted,
fölállsz, talpon maradtál,
jól van, talpon.

Három menet, a barna medve bemegy,
brummog, meghajol, integet,
szájon vágja a költészetet.

Talpra, költészet, hétig számolnak
fölötted, hétig. Büszke fejed
hétre fölveted.

Fölállsz, szédelegsz, de ütsz, s már
előre is lépegetsz.

A költők bevonulnak a ringbe,
a költők kivonulnak a ringből.

Így vonulunk mi, barátom,
így vonulunk a tényekből,
így vonulunk Svédországba,
így vonulunk a szívekből,
így vonulunk a cédákba,
így vonulunk a történelemből,
így vonulunk a családba,
így vonulunk ki a ringből.

Így vonulunk mi, barátom,
így vonulunk a tényekbe,
így vonulunk Svédországból,
így vonulunk a szívekbe,
így vonulunk a cédáktól,
így vonulunk a történelembe,
így vonulunk a családból,
így vonulunk be a ringbe.

A költők bevonulnak a költészetbe,
a költők kivonulnak a költészetből.

Így vonulunk ki, barátom.

Így vonulunk be, barátom.

HIPPI KARÁCSONY

Nézd, nézd, a levegőt
megvonalazták december
pókhálós,
ezüstös szálai.

Hajnal van, nézd,
mászik, araszol
az ég falára föl
a Nap.

Fagypont. Kapcsolatok
fagypont alatt.

Fázom. Pókfonalak a napsugarak.
Nézem, hogy araszol
az ég falára föl
a pók, a Nap.

Zene szól,
zászlók: félárbocon a szavak.
Az utcakövek:
kiadatlan verskötetek.
Zene szól.

Szavak, szép
jelszavak:
MAKE LOVE, NOT WAR.

Tapsolunk,
taposunk rajtatok
járdára festett szavak.

Nap, te Nap,
ezüst hálódban
egy szúnyog
fönnakadt,
nyárról ittragadt.

Honnan e téli határban,
honnan e
síró szúnyog?

Nem is az. Jégverte, hófödte fa:
a megremegő lábak, áttetsző szárnyak:
faágak.

Jégverte, hófödte fácska
szúnyogtete a téli tájban.

Keretek, korlátok:
fénylő,
csukott ablak négyszögében
állok.

Nagyon szeretlek.
Hajadba tűzök egy szál
virágot.

Kinn csend.

Benn csönd.

Kincs e csönd.

Kocsiút,
nehéz kocsi fut,
üti a szódás
a lovát, kiabál.

Nemrég még
minden egész volt,
ostor pattant, s minden
kettétörött.

Fele szemét. Fele arany.
Hozom a fölszalagozott,
kettétört karácsonyfát
kettétört asztalodra.

Fénylő ablak
négyzetében állok.
Tányéromon: gesztenye,
dió, noszpolya.
Mind jó borkorcsolya.

Pocsolya. Befagyott pocsolyák
jeges tükrén siklani jó.
Nem is kell korcsolya,
napestig csúszik a kicsi cipő.

Gyors önarckép:
tekintetem is
átsiklik az ablak
befagyott tükrén,
Tükör én.

Forró teák. Tüzes borok.
December ezüst napjai.
Embermagány és táborok.

Egy olyan,
egy olyan verset,
egy olyan verset kellene írni,
amelyiknek nincs vége,
amelyik hirtelen
szakad félbe,
nagy fehér lapjait
aláírhatod,
továbbírhatod.

TARTALOM

Poharak	5
A virradat kertje	8
A csongrádi Tisza-gáton	9
Anatómiaóra	10
Emlékek madár-röpte.....	11
Bicikliző királylányok	12
Szent András-napra	14
Emlék	16
Mondogatásra való	17
Dal.....	18
Búcsú a programos versektől	19
Expressz falevél	22
Sanzon	23
Májusi zápor anatómiája.....	25
Áttüntetések	28
Nagy László úr ír	30
Az első hó éjszakája.....	32
Medalion (1)	35
Halak könyve (1)	36
Medalion (2).....	38
Halak könyve (2).....	39
Lefelé vezető lépcső	41
Új istenhegyi kert.....	42

Nem védett madarak	44
Kezek.....	47
Mit remélsz?	50
Levélféle önnönmagamhoz	52
Lépcsők az Istenhegyen.....	57
Novemberi párbeszéd.....	60
Feketerigó-szüret	62
Körhinta	64
Istenhegyi dúdoló.....	65
Írj verset helyettem	67
Hajósi Cabernet dicséretére	69
Éneklő szobor	72
A költők vonulása.....	78
Hippi karácsony	84

Szépirodalmi Könyvkiadó

Felelős vezető

Szalai Sándor mb. igazgató

A kiadvány a Széchenyi Nyomdában készült

Győrött, 1990-ben (Munkaszám K—1604)

Felelős vezető Nagy Iván igazgató

Felelős szerkesztő Ugrin Aranka

Műszaki vezető Szabó György István

Művészeti szerkesztő Kiss Marianne

Műszaki szerkesztő Horváth Andrea

A borító és kötéstervezés Beniczky Miklós munkája

A szerző fotóját Tóth István készítette

Megjelent 4,66 A/5 ív terjedelemben

SZ 4940—1—9092

ISBN 963 15 4275 X

50,— Ft

„Érett művészet, érdekes változatos-
ság, a ciklustagolás mellőzésével is
egységes látás” — jellemezte Pintér
Lajos előző, *Didergő ünnep* című kö-
tetét Tandori Dezső. Az elmúlt évek-
ben írt versekből összeállított gyűjte-
ményben, mely tartalmi, formai szem-
pontból ismét továbblépés, és a költői
kiteljesedés irányába mutat, ugyan-
csak hiába keressük a témák körül ki-
rajzolódó ciklusokat. A kisebb egy-
ségnyi szerkezetek helyett a nagyobb
gondolati ívek erővonalai hálózzák
be, foglalják egységbe a terjedelme-
sebb verskompozíciókat, a tömör fo-
galmazású aforizmákat, a lírai tájle-
írásokat és elégiákat. E tudatos, fe-
gyelmezett szerkesztés eredménye-
ként a kötet olvasója együtt gondol-
kodik-töpreng a költővel. E tűnődő,
hely- és helyzetkereső líra, melynek
izgalmát az újból és újból feltörő
társadalmi-történelmi-nemzedéki kér-
dések lüktetése adja, így lép túl a sze-
mélyes hangulatok leírásán és válik
olyan erővé, amely változtathat raj-
tunk és világunkon is.

